124965 - Fitre’nin (fıtır sadakası) çıkarılacağı yiyecek türleri

Soru

Fıtır sadakası hangi yiyecek türlerinden çıkarılır?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Fitre sadakası; insanların buğday, Mısır, Pirinç, fasulye, mercimek, nohut, bakla, Makarna, et vb. şeyleri azık olarak sakladıkları yiyeceklerden verilir,

Ebu Said el Hudri radiyallahu anh şöyle rivayet eder: “ Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem zamanında fitre sadakasını yiyeceklerden bir sa’ (yaklaşık 3 Kg.) olarak çıkarırdık, ebu said: yiyeceğimiz arpa, kuru üzüm, keş peyniri ve hurmaydı.”

Başka bir rivayette: “ Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem aramızdayken fıtır sadakasını; küçük - büyük, özgür -köle olan herkesin adına bir sâ’ (ölçek) arpa veya bir sâ’ (ölçek) keş peyniri veya bir sâ’ hurma veya bir sâ’ kuru üzüm olarak çıkarırdık. “

Bir gurup âlim, hadiste geçen yiyecek maddesini buğday olarak açıklamıştır. Başka âlimler de hadiste geçen yiyecek maddesinden kasıt; hangi türden olursa olsun, bir belde veya ülke halkının azık olarak kullandığı gıda maddesidir, diye açıklamışlardır. Doğru olan da budur. Çünkü zekât, zenginin malını fakirlerle paylaşması ve onları teselli etmesi demektir. Müslümanın kendi belde veya ülkesinde yenilmeyen bir yiyeceği fakire vermek onu teselli etmesi düşünülemez. Şüphe yok ki pirinç, Mekke ve Medine’de helal ve nefis bir yiyeceğidir. Pirinç, hadiste geçen ve fıtır sadakası için geçerli olan arpadan daha üstündür. Böylece pirincin fıtır sadakası olarak verilmesinde bir sakıncanın olmadığı anlaşılmaktadır.[1]

Şeyhul islam rahimehullah: “ eğer bir şehir halkı hadiste geçen yiyecektürlerinde azık ediniyorlarsa şüphesiz bunlardan fitre çıkarırlar. Ancak pirinç veya mısır gibi başka türlerde azık ediniyorlarsa

buğday veya arpa çıkarmaları gerekir mi? yoksa pirinç veya mısır geçerli olur mu? Bu konuda meşhur bir ihtilaf bulunmaktadır. En doğru görüş o şehirin azık olarak edindikleri yiyecekler hadiste geçen türlerden olmasa bile bulunan yiyeceklerde fitre çıkarırlar. Bu görüş şafii gibi bir çok alimin görüşüdür. Çünkü fitreden asıl maksat fakirlere teselli olmasıdır zira yüce şöyle buyurmuştur "ailenize yedirdiğinizin orta hâllisinden…." Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem fıtır sadakasını hurma ve arpa gibi yiyeceklerden farz kılmıştır çünkü Medine halkı bu yiyecekleri azık edinirlerdi. Bu tür yiyecekler onların azıkları olmasaydı onlara farz kılınmazdı ayrıca bunları kefaretlerde bu yiyeceklerle sınırlı emir gelmemiştir.[2]

İbn kayyım rahimehullah: "Bu tür yiyecekler Medine halkının genel azıklarıydı. Her hangi bir memleketin azığı bunların dışında bir şeyse pirinç veya mısır veya incir veya başka tahıllardan ise veya tahıllar dışında süt, et veya balık ise sahip oldukları yiyeceklerden verirler. Bu cumhur alimlerin görüşüdür. Bu gerçek bir görüş olup bunun dışında bir şey söylemek mümkün değil. Zira maksat bayramda fakirlerin ihtiyacını görmektir sahip oldukları yiyeceklerle teselli etmektir böylece onunla ilgili hadis sahih olmasa bile undan fitre çıkarmak caizdir. [3]

Şeyh İbn Useymin rahimehullah : "Her hangi bir şehir halkı azık olarak tahıl, meyve, et veya buna benzer bir şeye sahiplerse bu yiyecekler fitre olarak geçerlidir." Demiştir.

---

[1] - Mecmu Fetava İbn baz 14/200

[2] - Mecmu Fetava 68/25

[3] - İ'lamun muvakkiin 3/12